

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XVI. Errata Suauis. Difficultates tunc insolubiles habitae, tum in discordia inter Gallum Hispanumque Oratorem, tum de Canonibus Decretisque memoratis. Lotharingi epistola ad se purgandum Romam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

Et fanè laus nulla suppetebat quæ illi hoc nomine non deberetur: imò post hæc litteras à Pontifice missas, sed nondum Tridentum perlatas, nouam ipse laudem promeruerat. Cùm enim certamen ferueret super eo præsertim Canone, in quo potestas Romani Pontificis in Ecclesiam vniuersalem firmabatur, ille ^m cum suis Theologis tres ipsos dies cohortatus est Gallos, vt Canoni assentirentur. Præcipuè verò Didacus Payua ⁿ, & Doctor Comanus, à Rege Lusitanæ ad Synodum missi, eruditos commentarios elaborarunt ad Pontificiæ auctoritatis emolumentum, qui cum ingenti commendatione à Legatis ad Borromæum missi, parem quoque laudem à Romanis Theologis, & ab ipso Pontifice acceperunt ^o. Quapropter eius nomine relatæ sunt auctoribus singulares illæ grates, quæ non modò intimæ beneuolentiæ argumenta sunt, sed æstimationis plurimæ; quæ supra modum confert, vt reddatur cuiuspiam beneuolentia Principum non solùm gloriosa, sed etiam fructuosa.

1562.

^m Litteræ
Fulcaratij ad
Moronum
28 Jan. 1563
ⁿ Litteræ
Legatorum ad
Borromæum
28 Jan. 1563
^o Litteræ
Borromæi ad
Legatos
6. Februarij
1563.

C A P V T XVI.

Errata Suauis. Difficultates tunc insolubiles habitæ, tum in discordia inter Gallum Hispanumque Oratorem, tum de Canonibus Decretis que memoratis. Lotharingi epistola ad se purgandum Romanam missa. Consilium concorditer susceptum, & re completum prorogandi Sessionem ad 22. Aprilis, & interim expendendi argumentum Matrimonij.

DE his omnibus euentis non nisi extimam, & quasi in cortice notitiam ostendit Suauis, & hunc ipsum corticem sæpè falsò commaculat, dum colorat. Susceptam in postremis Operis huiusce libris consuetudinem prosequar, adeoque nonnullos solùm ex eius erroribus indicabo. Scribit, Aduenisse ad Concilium Ducis Sabaudi Oratorem Episcopum Astiensem. Satis erat legere non inquam monumenta manu scripta, sed Concilium Antuerpiæ impressum, vt sciret, Augustensem fuisse.

Sed hic leuis est error; at verò grauis est calumnia, Lotharingum inducere strenuum vituperatorem Pontificis, quasi ab eo libertas Concilio adimeretur. Quemadmodum Hebræorum scripta præposterè nobis legenda sunt ad sententiam percipiendam, ita Suauis dicta præposterè pariter credenda sunt ad veritatem eruendam; quandoquidem Lotharingus, sicut ostensum est, Pontificem ad accessum sollicitabat: quòd, siue præsentia, siue propinquitate, res

V v 2

&

Historia
cily Trid.
rs III.

& concordiam Synodi promoueret. Acerbè quidem conquestus de quibusdam, qui per affectatum Sedis Apostolicæ studium, ut ipse rebatur, veritati & condecientiæ repugnantes, maximum illi detrimentum inferebant; in quam sententiam Legati pariter concurrebant, sicuti toties exposuimus.

Refert colloquium inter Oratores Gallicos & Legatos, profusè alienum à vero; quod constat ex Præsidentum litteris ad Borromæum, illud distinctè narrantibus, ex quibus nos penè ad verbum desumpsimus. Neque hæc tanta narrationis discrepantia tribui potest Legatorum in scribendo moderationi, quasi temperatâ ac diminutâ auctoritate; siquidem longe plus austeri acerbique continetur in illorum ac nostra narratione, quàm in Suauiana. At quid de certamine, quod ille comminiscitur, quoniam complures Patrum, Romæ minùs propitij, nolebant fateri in Romano Pontifice auctoritatem æqualem Christo tamquam homini, & mortalem vitam ducenti; sed tamen eidem æqualem Petro tribuebant: quod Romæ fautoribus haud probabatur, veritas, ne Romanus Pontifex adigeretur ad obscuram ac pauperem S. Petri vitam exigendam? Fieri potest, ut quidquam excogitetur aut amarius ob malignitatem, aut ineptius ob insulsiatatem? Prætereo Paleottum (qui Concilio intererat Sedis Apostolicæ administer, adeoque in illius veneratione ac studio nemini concedebat) apertè suis in Operibus docuisse^a, in Romano Pontifice non inesse auctoritatem parem Christo mortali, sed Petro. Id prætereo, & enuntiationem ipsam ex se confidero: Quo pacto in hominis Christiani mente nasci poterat vlla cogitatio de illa inter Pontificem & Christum æqualitate? Numquid vniquam pronuntiatum est, obtineri potestatem à Pontifice instituendi Sacramenta, sicut instituit Christus; condendi leges perpetuas, & à relaxationibus immunes; & derogandi præteritæ legi Diuinæ, quemadmodum Christo licitum erat; impertiendi alijs auctoritatem, quæ falli non posset in scribendis definiendisque Religionis argumentis, sicuti fuit à Christo impertita? Non adeo desipiebant. Tridentini Patres. Præterquam quod quânam tam lusciosus in texendis mendacijs Suavis fuit, quin viderit in hoc apertam contradictionem? Si, cum æquiparabatur Romanus Pontifex Petro, metus incessisset ne is ad S. Petri viuendi rationem coartaretur: similiter in eo æquiparando ipsi Christo timendum erat, ne adigeretur ad rationem viuendi, quam exercuit Christus mortalis, nihilo certè delictiorem splendidioremque vitâ à S. Petro ductâ. Controuersia igitur de æqualitate fuit, cuiusmodi nos ostendimus,

cum

^a De sacri
Consistorij
consultationibus
par. 1.
quest. 3.
num. 3.

cùm vna pars, Pontifici magis propitia, contenderet hunc æquari Petro auctoritate regendi; & altera dissentiret, rata auctoritatem ex sanctimonia crescere, ac per eam posse Canonicos libros dictari: quod præstare poterat S. Petrus, & absque dubio Pontifex Romanus non potest. Ita concorditer rem narrant tam multa certa ac legitima monumenta quæ^b produximus.

^b Cap 13.

3 Iam verò vt narrationem prosequamur, Præsides vndique implicatos conspiciantur nodos, quos ipsi soluere nitentur. De Oratorum quæstione Lotharingus illis renuntiavit, congressum^c se fuisse cum Oratoribus Gallicis, & cum paucis quibusdam è regio Consilio qui aderant, & inter omnes conuenisse, cum adhuc Rex esset pupillus, fas non esse ministris, assentiri cuiquam mutationi, quæ veterem prærogatiuæ possessionem illi reuocaret in dubium. Quò maior erat Oecumenici Concilij auctoritas, tantò maiorem ab eo tributum iri edito illic exemplo. Continuata Christianissimi Regis promerita apud Ecclesiam nequaquam pati, minores minùsve patentes sibi honores exhiberi ab hac, quàm ab anteaactis Synodis eius maiores acceperant. Quicumque locus Hispano daretur, aut à consueto diuersus, nimirum infra Gallos, aut eunctis Oratoribus non inferior (in quo à præterita duritate recedebant) adeoque euidenter infra ipsos, rem dilucidam obturbaret, ac proinde quoddam spoliationis genus crederetur. Quod Oratores ad discessum coëgisset, non sine periculo dissoluedi coniunctionem illam inter duos Reges, adeò necessariam in præsentia Religioni. Singularem tunc rationem habendam esse de Carolo Rege ab eo conuentu, ad remunerandos labores, quos ille tolerabat magna ex parte vt Ecclesiam sustineret: ipsis fauere auctoritatem prudentissimi Senatus Veneti, qui in ea lite iudicaret seruandam esse Regis Gallici possessionem, permissà partibus libertate suas rationes expendendi.

^c Litteræ Legatorum ad Borromæum 7. Febr. 1563

4 Ea responsio tantò grauiùs Legatos perculit^d, quantò maiorem spem, sicuti narrauimus, ipsis fecerant Hispaniæ Nuntij & Borromæus, de optimo studio, quo Philippus Rex suos Præsules impulsurus esset, vt Synodum ad salutarem exitum promouerent, vtque Romana Sedi sua iura seruarentur illaesa: cum satis intelligerent Præsides, huiusmodi Philippi mandata, per alterius quàm per Oratoris linguam impressa, euasura instar optimi teli imbecillà manu vibrati.

^d Litteræ Legatorum ad Borromæum 1. Febr. 1563

Nec maiorem facilitatem experti sunt ad argumenta componenda, de quibus disceptabatur. Oratores Galliæ ipsos adeuntes

V v 3

dixe-

Historia
Concilij Tridentini
Lib. III.
Cap. XVI.

1563.

dixerunt, Proponendum esse Decretum de mansione, receptum in conuentu habito coram duobus Cardinalibus: hunc fuisse omnium Conciliorum morem, vt in cœtum generalem referrentur quæ in peculiaribus statuta fuerant: ita pariter duos illos Cardinales censere. Quod postremum veritati consonabat, cum Lotharingus ac Madruccius sibi in animum inducerent, nolle Præsides Decretum illud sententijs exponere, quoddam eius comprobationem præuiderent.

Cum igitur illi studerent hinc suam tueri dignitatem in dandis, non accipiendis ibi legibus à quocumque priuati iuris, hinc rectè prudenterque se gerere; per communes de more formulas Oratoribus responderunt, suo se muneri facturos satis: postea verò cuncti simul conuenere Lotharingum, ipsi ostensuri, rem proponendam non esse tam multis reluctantibus: sed tam graui tadio & ægrimoniam oppletum hominem comperere, vt sibi persuaserint, nullum cibum in stomacho tam turbato bonum in succum conuersum iri. Quare breui vniuersali que sermone habito digressi sunt. Postridie manè ad illum miserunt Senogallensem Antistitem, & ad Madruccium Archiepiscopum Lancianensem, qui summam huiusmodi consilium proposuere: vt in alios octo dies differretur Decretum de præscribendo die certo Sessionis: interim verò referrentur in generalem confessum sex Canones minimè controuersi, & Decreta doctrinæ illis respondentia: vt pariter proponeretur Decretum mansionis, à Lotharingo digestum: sed quoniam in comperto erat, complures huic propositioni repugnare, iterum proponeretur; postea Decretum aliàs à Legatis propositum, quod Patres quod sibi melius videretur comprobarent: in quo custodiretur, ac palàm fieret plena libertas Concilij: atque hoc pacto Præsides criminationem purgabant, quoddam obstarent ne res proponeretur, veriti ne comprobaretur. Sed consilium duobus Purpuratis non placuit. Quapropter ipsos inuitarunt Legati, vt secum Kalendis Februarij serò conuenirent, vnà deliberaturi, quando Sessionis dies iam fores pulsabat. Lotharingus, vt animi perturbationem corrigeret illis se inuisentibus antea patefactam, ore prætulit, perinde ac fieri solet cum rationi spatium conceditur depingendi exterius quasi quâdam iride nubes interiores, festiuam speciem affabilitatis ac beneuolentiæ; ita tamen, vt improbarit eas voces in Canone positas, *regendi Ecclesiam vniuersalem*: adiecitque, à se ad conscientiam suam exonerandam, eo die Pontifici fuisse significata cuncta incommoda, vbi voces illæ non delerentur, cum Galli numquam illis consensuri essent.

Et

6 Et verum quidem fuit, ab ipso longam epistolam eo die scri- 1563.
ptam fuisse ad Bertonum Actorem suum, quam hic Pio ac Borto-
mæo legendam deferret. Ibi post præmium refertum sensibus e Extat inter
egregiæ in Apostolicam Sedem obseruantia, pergrati erga Ponti- Commenta-
ficem animi, tristitiæ inæstimabilis ob enatas discordias, horribi- rios Scripan-
lis funestæque præflagitionis de futuris euentibus, summa ad qua- di.
tuor capita redigebatur.

Primum erat, locus communis cum Pontificibus vsitatus ab ijs
qui ad consilia remissa atque indulgentia nequeunt illos adducere,
videlicet asperrima querimonia, in eos homines iacta, qui per
ostentationem studij omni concordia oblectabantur, quod aut præ-
cellfos honores consequerentur, illius fucati studij præmium;
aut vitæ Pontificis dies detraherent molè laborum, vnde nouo
Pontificatui locus aperiretur. Veram Sedis Apostolicæ vtilitatem
sitam non esse in vna alteraue vocula, eius prærogatiuas expressius
sonante, sed in obedientia prouinciarum, & in quiete Reipublicæ
Christianæ.

7 Tria reliqua capita vertebantur in ratione reddenda operæ à se
nauatæ tribus articulis, de quibus contendebatur. In articulo man-
sionis duas esse Patrum sententias, à pluribus probatas: alios velle
declarationem quod ad ius Diuinum spectabat; ab alijs, cum qui-
bus ipse sentiebat, eam non opportunam existimari; propterea
quod complures, haud probè callentes iurisdictionem interpretan-
di huiusmodi ius, argumentum deduxissent damnandi res antea
gestas, & iustam absentiam Episcoporum. Quamobrem ad hoc in-
commodum euitandum, positas non fuisse in exemplo Decreti,
quod à peculiari cœtu coram se digestum fuerat, alias voces præ-
ter vniuersales, & similes vsurpatis Paulo III. sedente. De indu-
stria tamen initio eius exempli enumeratos fuisse ab illis Patribus
nexus à Deo iniectos ijs omnibus, quibus animarum procuratio
committebatur, idque quod tolleretur offensio, quæ vel in ipsos opi-
fices emanarat, quasi Patres Concilij Diuinæ legis hostes essent, &
ab eius appellatione abhorrerent. Quidquid in eo Decreto pone-
batur, è sacris Litteris esse desumptum, nec ex eo tacendum, quod
sinistræ distortioni subiaceret; aliter nec oportuisse Euangelium
recitare.

8 De institutione Episcoporum se non posse quibusdam assentiri,
negantibus, Episcopos, & cum illis Pastores omnes animarum, esse
villo modo Christi Vicarios; neque ijs, qui affirmabant, à Christo
solum Petrum fuisse creatum Episcopum, à quo in reliquos Apo-
stolos

Historia
Concilij Tridentini
Lib. III.
Cap. 16.

1563.

stolos Episcopatus deueniret : in reliquum , vix esse inter Patres Concilij , qui non conueniret in ea forma Canonum & Decretorum , quâ exigeretur in Episcopis , tum præteritis tum futuris , assumptio seu tacita seu expressa , à Romano Pontifice habita , & obedientia , quæ ab ipsis illi debetur , eorumdem præterea potestate ad Ecclesias ipsis commissis ab illo restrictâ ; per quæ Pontificalis auctoritas non illæsa modò , sed corroborata persistabat.

Denique quod attinebat ad superiorem auctoritatem Pontificis , aut Concilij , fateri se nutritum fuisse in Acedemia Parisiensi , quæ fauet Concilij , & à se comprobari omni ex parte Synodum Constantiensem ac Basileensem , non item Florentinam. Certum exploratumque sibi esse , nullum suæ nationis Episcopum adductum iri ad oppositi Decreti consensum ; Oratores contestaturos , argumentum porrectum iri ad scribenda volumina pro vtraque parte decertantia , vnde Apostolicæ Sedis auctoritas in dubium reuocaretur. Quocirca cum in eo regno nimium sanè cum hæreticis pugnandum esset , à se Pontificem orari , vt aliorum calamitates miseratus , nollet nunc tam molestam litem cum Catholicis excitare , eosque impellere ad alienationem illius potestatis , cui arctius alligandi curabantur ; sed satis haberet , si Sedes Apostolica in auctoritate sua ac possessione persisteret , neque maiorem in tam importunis rerum conditionibus declarationem exposceret. Tum primâ , tum mediâ , tum postremâ epistolâ se obsequenter Pontificis iudicio , & Ecclesiæ auctoritati committebat. Huiusmodi fuit epistola , quam Lotharingus significauit Legatis Romam à se missam fuisse eodem die , quâ se purgaret , & Pontificem in suam sententiam traheret.

Præsides igitur post longam deliberationem , concordii iudicio censuerunt protrahendam esse Sessionem vsque ad primam feriam v. post Octauam Paschatis , quæ feria incidebat in 22. diem Aprilis : interim verò tradendos esse Theologis articulos de Matrimonio , congeminationis quotidianis cœtibus ; ita vt Theologi manè de hoc argumento disputarent , Patres autem vesperi agerent de abusibus ad Ordinis Sacramentum spectantibus , vt per hanc moram inuentâ ratione aliquâ componendi præsentis dissensiones. Sessio copiosa pro dignitate celebraretur , compensatâ maturitatis cardtate , messis vbertate , tristitiæ nimirum solamine in dilationibus semper consueto , sed ferè semper fallaci. Eò libentius Legati in hoc consilium venere , quòd Lotharingus viuidam in ipsis spem exciuerat futuræ concordix. Hæc autem spes in illis confirmabatur

tur ab ingenio temporis, quod per recognitionem defatigationem- 1563.
 que conciliator est omnium dissidiorum. Congruebat id pariter
 menti Pontificis ex postremis litteris ad eos perlatis ^{f.28} in quibus ^{Janua.}
 etiam confirmantur memorati nuntij de officijs à Rege Catholico ^{1563.}
 promissis; adeoque verisimile erat, meliores ex mora condiciones
 euasuras.

11 Eodem vespere de inito consilio docuerunt omnes Oratores, qui-
 bus tamquam necessarium probatum est, simul mœstitiam aliquam
 præ se gerentibus propter populorum offensionem ex multiplicata
 prorogatione in rebus quarum confectio tantum celeritate indi-
 gebat. Galli præsertim responderunt, placere sibi consilium, non
 solum quia necessitate honestabatur, sed quia præuidebant, quan-
 tum improbatura esset Gallia eam Sessionem, si fuisset habita
 nullis editis de disciplina legibus, quarum potissimè Christiana
 Respublica tunc indigebat. Aegrè quidem se terre, quòd vnà cum
 prorogationis Decreto simul eius causa, Synodo probrosa, vul-
 ganda esset, videlicet, Patres conuenire non potuisse; idque pro-
 pterea, quòd contendebatur, vt inter Canones ac Decreta verba
 inferrentur à Theologis non agitata, ab Episcopis non expensa, &
 aduersantia Religioni: quam tot iam annos amplectebantur Galli
 innixam in sacrosanctis Concilijs, vt de ea dubitare non liceret;
 perinde quasi contentio declarandi, mansionem iurisdictionemque
 Episcoporum esse de iure Diuino (quæ duo postulata harum om-
 nium discordiarum origo fuere) potiùs non fuisset contentio in-
 ferendi voces ac res nec in Theologorum disputationibus discussas,
 nec in Patrum conuentibus compositas, & quasi Basileensis Syno-
 dus maiorem auctoritatem obtineret in æstimatione communi Ec-
 clesie, quàm Florentina. Addidere Oratores, si vellent Legati vt
 Rex regnumque illam prorogationem æqui-bonique consulere;
 ne morarentur ampliùs ipsorum postulata proponere; non quòd
 Oratores sibi persuaderent se cuncta impetraturos, sed quòd possent
 acquiescere Patrum sanctionibus, eâ parte quæ ipsis concederetur
 contenti. Concluserunt, ijs absolutis, & quæ Oratores Cæsaris po-
 stulabant, nihil superesse in Concilio perficiendum.

12 Præsides in his quæ Oratores, & quæ antea Lotharingus signi-
 ficarant, conspicati numquam flexibilem Gallorum repugnan-
 tiam recedendi ab illa, prout ipsi appellabant, religione, acce-
 pitque antea mandatis, quæ diximus, à Pontifice, vt ad tot mala
 vitanda & concordiam componendam, mutationi illarum vocum
 in alias vniuersaliores assentirentur, aut etiam argumentum illud
 Pars III. X x omni-

Historia
 Concilij Tridentini
 Pars III.
 1563.

1563. omnino prætermitterent, non mediocriter animis fluctuarunt ac vacillarunt. Tandem magis honoris studiosi, quam quietis avidi, Romam rescripserunt: Se quidem iussis obtemperaturos: ita tamen, ut, quoniam res agebatur magni momenti, & contraria consilio maioris partis Canonum Consultorum, quippe quod negabatur Romano Pontifici, post diuturnam ac publicam litem, id quod iure ipsi debebatur, quodque præcipuè tribuebatur à Synodo Florentina; unde fieri poterat, ut decursu temporis ea de re Præsides infimularentur, orarent Pontificem, ne grauaretur id ipsis per diploma disertè imperare, in quo apponeretur, id fieri pacis & concordia causa. Itaque die postero Patribus ad generalem coetum

g Acta Arcis
Æliæ, & lit-
teræ Legato-
rum ad Bor-
rom. & Da-
rum 3. Febr
& litteræ la-
drei sis 4. Fe-
briarii 1563

conuocatis Mantuanus hæc locutus est.

Peruenimus ad Sessionis diem, non tamen peruenimus ad concordiam Sessioni præituram. Etenim cum ingens peccatorum cumulus, inter nos & Patrem misericordiarum interiectus, nondum sublatus fuerit, non potuit ipse misericordia ad nos descendere, quâ discerneretur dissensio supra Ecclesie Principes diffusa. Tum necessitatem differendæ Sessionis ostendit, rationemque ne dies præscriberetur aut adeò propinquus ut periculum adiretur indecoræ cunctationis nouæ, aut ita longinquus ut nimium grauis euaderet Patribus commoratio, nihil agentibus inter incommoda illius domicili; idcirco delectam à se fuisse feriam v. post Octauam Paschatis, quæ feria incideret in diem vigesimum secundum Aprilis. Interim optare Præsides, ut colligerentur à Patribus corruptelæ, quæ in Ordinis Sacramentum irrepsissent, earum syllabo ei qui à Secretis erat tradito, quod proponi possent; & simul etiam Theologi disputarent de articulis Matrimonij, quod perficeretur id quod antea Sessione præscriptum fuerat, videlicet, ut simul de duobus postremis Sacramentis decerneretur. Diuturnum videri non posse spatium illud cuiusque consideranti, quot dies impenderentur à Theologis in habendis quaestionibus, & à quot Patribus postmodum sententia dicenda esset. Ipsi perinde deliberarent, quod si spatium temporis comprobaretur, possent postridie tradi Theologis articuli de Matrimonio, hoc ordine seruato, ut matutinum tempus eorum disceptationibus tribueretur, & altera diei pars Patrum trutinæ de abusu memoratis. Ita ne momentum quidem temporis otiosum efflueret.

Studuit Lotharingus persuadere confessui tamquam certum, si Decretum de mansione à destinatis Patribus confectum illuc adduceretur, celebratum iri præstituto iam die Sessionem: nolle ta-
men

men se de quopiam iudicium ferre; velle potius credere, huiusmodi intermissionem iustis è causis profectam: sed angi se grauius ex ea noua mora, quæ vulgari non poterat sine ingenti admiratione Fidelium, post tot antegressas prorogationes. Ipsorum noxas eiusmodi esse (idque de seipso, non de alijs à se dici) vt, cum assisterent Synodo Cæsar ac tot reges per Oratores suos, eaque vera disciplina correctio ab omnibus tantoperè fuisset efflagitata, ad id vsque temporis nihil confici potuerit, sed inter ipsos discordiæ dissidiaque persisterent. Quemadmodum in Apocalypsi Ephesus Episcopus à Deo commendatus est, quod Nicolaitarum facta odio habuerat, sed ob alia à se gesta castigatus; ita Concilium Tridentinum esse laudabile, quod integrum in Fide Catholica conueniret, odio prosequens Nicolaitas, hoc est hæreticos; non tamen esse laudabile, quod minimè conueniret in emendatione morum, cunctis expectata & exoptata. Ceterum quod propositum fuerat, formis valde honorificis probauit; cohortatus est Patres ad rem ardentè prosequendam, & opem suam in promptu obtulit.

15 Muglitius Orator Cæsaris, & Pragensis Archiepiscopus, non minus elatè quàm prolixè verba fecit. Tam multas prorogationes damnauit: si qua tamen admittenda tunc esset, eam ultra tertiam hebdomadam non esse protrahendam, cum mansionis Decretum iam formatum haberetur. Incumbendum in posterum disciplina, prætermisissis dogmatibus; illà siquidem magis quàm his Ecclesia & Christianus orbis indigebat. Atque ea cuncta protulit potius per imperium Præsidentis, quàm per modestiam Antistitis priuati. Huius sententiæ de breuiori ad Sessionem spatio auctor fuerat per amaram quamdam libertatem, in studiosioribus frequentiore, Archiepiscopus Braccarensis; cui duo de quinquaginta adhæserunt, nimirum cuncti Galli, cuncti Hispani, vno excepto, & aliquis ex Italis, qui tam multa conquesti sunt^h, tam multa vituperarunt, vt fortasse numquam illic liberior conuentus habitus fuerit; præsertim verò Antonius Ciurelia ex Bario, Antistes Buduensis, qui ad præteritam prorogationem dixerat: *Non sum Propheta, nec filius Propheta, sed præfagium, nec eo die Sessionem habitum iri*: nunc audacià desumptà ex vera sua præfagitione, se augurem nouorum incommodorum venditans, pronuntiauit, Sessionem non sine contentione plurima inter Christianos Principes celebratum iri: atque, vt Prophetarum more planè loqueretur, conclusit: *Reuerendissimi Patres; hæc dicit Dominus*. Neque caruit eo per breui plausu, quem sibi comparat quidquid ridiculum & mordax est, quibusdam

^h Litteræ Fucararij ad Moronum 4. Febr. 1563
ⁱ Extant in Actis Episcopi Salmanticensis.

1563.

dam earumdem vocum exemplum ab ipso petentibus. Sed impunis pariter idem non abiit ab illa stabiliori damnatione, quæ maritimi consilij homines detestari solent tamquam indecora eiusmodi scommata ob loci maiestatem, & argumenti grauitatem: quæ auctâ illi potius confidentiâ ex quorundam leuium fauore, quàm pœnitentiâ ex monitis Legatorum, in vituperationem breui incidit, ac propè fuit vt puniretur, sicuti narrabimus; ac de ipsius effato prophético palàm fecit euentus, illum fuisse Prophetam quàm infaultum, tam fallacem.

Sed cunctationi à Mantuano propositæ centum triginta sex suffragati sunt, adeoque supra duas tertias partes. Quare Suauis, inique inductâ pro suo more alienâ personâ, queritur Synodum non esse liberam, & eo consilio rem geri, vt defatigationis torturâ cogeretur ad obsecundandum Legatis; quando re ipsâ nec denuntiata, nec prorogata vmquam Sessio fuit sine non maioris modò partis, sed longè maioris consensu. Sed consuetudo seditiosorum est, vt cum ipsi pauciores sùnt, in plures vociferentur, vti vocabulo propitio simul & fraudulento *libertatis*.

HISTO-